

NOVICE

kmetijskih, obertnijskih in narodskih reči.

Odgovorni vrednik **Dr. Janez Bleinweis.**

Tečaj X.

V sredo 6. oktobra (sredojesna) 1852.

List 80.

Hebrejske melodije.

Po angleškem L. Byron-a, poslovenil Jeriša.

Nje smehljej.

X.

Jokala si se — solza krasna
Z modrine oka pala je;
I mislil sim, da kaplja jasna
Roseče je vijolice:
Smehljala si se — svit zafira
O tebi dalje bliščal ni;
Z živahnim žarom tvôga vzira
Zamogel ni se meriti.

Ko oblakov barve sotopljene
Vžaré od solnca onkrajnoga,
Da je večera bližne séne
Še le otró iz nebeza —
Tak tvoj smehljej sjo radost bajno
U naj temnejo dušo vspè;
Nja žar zapusti luč sijajno,
Ki svetí v žalostno sercé.

Nomestnik živinskiga gnoja.

Gotovo še noben kmetovavec ni tožil, da ne vé kam z gnojem, marveč mnogokrat se slišijo tožbe, da gnoja manjka. Umen kmetovavec, če nima dovolj gnoja, si ga išče z drugimi rečmi nadomestiti. Tacih reči pa, ki gnoj nadomestujejo, je mnogo, in sicer obstoje.

1. Iz živalstva, kakor merha, rožnina, par-klji, strojarski ostanjki, zmlete kosti in več družih.

2. Iz rastlinstva, h katerim se šteje vsaka zemlja, ki je vstala iz sognjitih zeliš, lesa, pepéla, sote itd.

3. Iz mineralstva, ki sicer prav za prav ne gnojé, ampak le dražijo, da se gnoj, ki je v zemlji, hitreji po zemlji razdelí. Tù sém se šteje gips, vgašeno apno, molter, črna perst, pepél, premoga in druge reči.

4. Iz razne mešance, namreč iz več ravno imenovanih reči, kakor: iz smetí, plevéla, tičjiga blata, cerknjene živine, apna, cestniga blata itd. K tem se štejejo tudi vsi umetno napravljeni namestniki, kakor, postavim, štupa za gnojiti, od kterih je večidel mnogo več vpitja kakor vžitja.

Ker pri nas kmetovavcem gnoja, posebno v nekterih krajih zlo manjka in si ne vedó in ne znajo v potrebi pomagati, smo sklenili nekatere namestnike gnoja, ki so nar bolj obrajtani, po „Novicah“ naznaniti, akoravno toliko ne zdajo, kakor živinski gnoj, so pa vender mnogokrat boljši kakor slama iz hleva, ktero marsikteri kmetovavec na njivo pelje misleč, da je dobro pognojil.

1. Blato iz luž.

To blato se navadno iz tega napravi, da se reči, ktere po vodi priplavajo, vsedejo. Se vé da ni vsako blato enako dobro, da je med dobroto velik razloček; če luža leži med nerodovitnim poljem, ali v gojzdu, da je sonce ne obsije, se vé da blato iz take luže ne bo posebno dobro. V tacih lužah pa, ki ležé blizo hiš in v kterih se morebiti celò race in gosí kopljejó, se najde prav dober namestnik gnoja. In vendar se pogostoma vidi, da se na tako blato celò nič ne porajta in luža se še ne strebi, akoravno poleti hudo smerdí.

Dobro blato se spozná že po temnosivi barvi, ki diši po gnjilobi in je masten ošlatati. Nar bolji je tako blato poleti iz luž spraviti, in ako hočeš, da ti bo dobro gnojil, ga pusti do prihodnjiga poletja na kupu, da mu zrak in mraz ne škodjeta.

Kdor si pa hoče iz taciga blata gnoj napraviti, da bo koj za gnojiti, naj ga zmeša z ravno ugašenim apnam, pepélam ali s konjskimi figami. Ko se kupec posuši, naj se pelje na njivo in z lopato razmeče. Vsak kmetovavec, kdor je tak gnoj rabil, ga močno hvali.

(Dalje sledí.)

Ogled nove kazenske postave

zoper hudodelstva, pregreške in prestopke.

(Dalje.)

Od ponareje in prenareje javnih upnih listov
(*öffentlicher Creditspapiere*).

Hudodelstvo ponareje javnih upnih listov stori, kdor ponaredí javne upne liste, ki imajo veljavo dnarja, ali po javni dnarnici izdane dolžne pisma, ki plačilo kapitala ali letnega prihodka zagotavljujejo, ali k njim spadajoče kupone ali talone. Pri tem ni nobenega razločka, ali je ponarejeni upni list te deržave ali pa s kakoršnim si bodi imenom izdan zvunanji upni list; ali je takošen, da je moč ž njim koga preslepiti, ali ne, ali se je že izdal in se je kaka škoda zgodila ali ne.

Bankovci ali note in delnice (akcie), ki jih privilegirana austrijska narodna banka izdaje, kakor tudi dolžne pisma, ki jih kaka domača, po oblastnihi poterjena, javna upna naprava izdaje, in k njim spadajoči kuponi in taloni se čislajo za enake javnim upnim listom.

Sokriv tega hudodelstva je, kdor gerbe, pri javnih upnih listih navadne povrezuje, papir, štempelj, matrice, čerke, tiskavnice ali kar koli utegne za narejo nepri-
stnih upnih listov služiti, če tudi po en sam kos naredí in v pripomoč za ponarejo vedoma izročí ali kakor koli k ponareji djavno pripomore, če bi bila tudi njegova pri-
pomoč brez nasledka ostala.